

บทที่ 9

ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย

ระเบียบกรมสรรพากร

ว่าด้วยการหักภาษีการค้ำ ณ ที่จ่าย พ.ศ. 2520

ตามบทบัญญัติมาตรา 78 บักรส แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2520 กำหนดให้รัฐบาล องค์การของรัฐบาล หรือเทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินค่าจ้างทำของให้แก่ผู้รับจ้างที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้ำ หักภาษีส่งอำเภอ พร้อมกับยื่นแบบแสดงรายการหักภาษีการค้ำตามแบบที่อธิบดีกำหนด กรมสรรพากรจึงวางระเบียบปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการหักภาษีการค้ำ ณ ที่จ่าย พ.ศ. 2520"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน 2520 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

"ผู้ประกอบการค้ำ" หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคลธรรมดา นิติบุคคลคณะบุคคล หรือรัฐวิสาหกิจ ที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้ำตามประมวลรัษฎากร

"รัฐบาล" หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักงาน หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ

"องค์การของรัฐบาล" หมายความว่า องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล และกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และ

ให้หมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของซึ่งไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วย

"เทศบาล" หมายความว่าเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร
ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

"สุขาภิบาล" หมายความว่าสุขาภิบาลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาล

"องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น" หมายความว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด
องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นที่จัดตั้งขึ้น
ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การนั้น

ข้อ 4. ประเภทกิจการที่ต้องหักภาษีการค้า

กิจการที่ต้องหักภาษีการค้า ๗ ที่จ่าย ใ้แก่

- (1) การรับพิมพ์ เย็บสมุดเอกสาร หรือทำปก
- (2) การรับถ่าย ล้าง อัดหรือขยายรูป การทำบล็อก การถ่ายทำ
หรือสร้างภาพยนตร์
- (3) การปลูกสร้างหรือการก่อสร้างทุกชนิด
- (4) การโฆษณาด้วยวิธีการทุกชนิด
- (5) การรับจ้างทำของอย่างอื่น

ข้อ 5. ผู้มีหน้าที่หักภาษี ๗ ที่จ่าย

ผู้มีหน้าที่หักภาษีการค้า ๗ ที่จ่าย คือ เจ้าพนักงานผู้จ่ายเงินของส่วน
ราชการ องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นใ้แก่
หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงาน ผู้อำนวยการกองคลัง เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ
ในการจ่ายเงิน

ข้อ 6. อัตราภาษีที่คำนวณหัก

- 6.1 ภาษีการค้า ค่าธรรมเนียมร้อยละ 2 ของค่าจ้างที่ต้องจ่าย
- 6.2 ภาษีส่วนท้องถิ่น ค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละของภาษีการค้า

ตาม 6.1 ตามอัตราที่เทศบัญญัติ ขอบังคับสุขาภิบาล ข้อมบัญญัติจังหวัดในแต่ละเขตท้องที่ กำหนด

ข้อ 7. การออกใบรับเงิน

ผู้ประกอบการค้าจะต้องออกใบรับเงินเต็มจำนวน ที่พึงได้รับตาม สัญญาถอนหักค่าภาษีหรือค่าปรับ ให้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้จ่ายเงินค่าจ้าง

ในกรณีหักภาษีนำส่งให้เจ้าพนักงานผู้จ่ายเงินออกใบเสร็จรับเงิน ค่าภาษีการค้า หัก ๗ ที่จ่ายรวมทั้งค่าภาษีส่วนท้องถิ่น ให้ผู้ประกอบการค้าไว้เป็นหลักฐาน ตามแบบของกระทรวงการคลังหรือตามแบบของหน่วยงานนั้น ๆ ใช้รับเงิน ในกรณีเบิกเงิน จากกรมบัญชีกลางคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ ให้ออกใบรับรองการหักเงิน ๗ ที่จ่าย ตามแบบของกระทรวงการคลัง (แบบ บก. 28)

ข้อ 8. แบบแสดงรายการภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่าย

ให้ผู้จ่ายเงินยื่นและนำส่งภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่าย โดยใช้แบบ ภ.ค. 4 ง.

ในกรณีเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอไม่มีภาษี ต้องนำส่ง เนื่องจากได้แสดงการหักภาษีไว้ในฎีกาเบิกเงินแล้ว จึงไม่ต้องยื่นแบบแสดง รายการภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่าย

ข้อ 9. สถานที่และกำหนดเวลาดำเนินการนำเงินภาษีส่ง

ในกรณีหักภาษีนำส่ง ให้ผู้จ่ายเงินนำเงินภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่ายส่ง ๗ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ เขตท้องที่หรือกองคลัง กรมสรรพากร ภายในวันที่ 7 ของเดือน ถัดจากเดือนที่จ่ายเงิน ไม่ว่าจะหักภาษีไว้หรือไม่ก็ตาม

ข้อ 10. การหักภาษีในกรณีตั้งฎีกาเบิกเงิน

การหักภาษีการค้า ๗ ที่จ่ายกรณีตั้งฎีกาเบิกเงินต่อกรมบัญชีกลาง คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ เจ้าพนักงานผู้จ่ายเงินจะต้องแสดงจำนวนภาษีการค้า ภาษี

ส่วนท้องถิ่น และค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น ในฎีกาเบิกเงินและใบแบบฎีกาแสดงรายการหักภาษี ๗ ที่จ่าย (แบบ บก. 25) ตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 11. การยื่นแสดงรายการของผู้ประกอบการค้า

ในการยื่นแบบแสดงรายการการค้า (ภ.ค. 4) ตามประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการค้าจะต้องแสดงรายรับทั้งสิ้นในเดือนภาษี ไม่ว่าจะถูกหักภาษีการค้าไว้ ๗ ที่จ่ายหรือไม่ก็ตาม เมื่อได้คำนวณภาษีการค้าแล้วให้นำเงินภาษีการค้าส่วนที่ถูกหักไว้ ๗ ที่จ่ายมาเครดิตในการชำระภาษี และให้แสดงชื่อหน่วยงาน เลขที่ใบเสร็จหรือฎีกาเบิกเงิน จำนวนภาษีและวัน เดือน ปีที่ถูกหักภาษีไว้ในแบบแสดงรายการการค้าด้วย

การเครดิตภาษีในวรรคแรก หากยังมีภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่ายเหลืออยู่อีก ก็ให้นำไปเป็นเครดิตในเดือนภาษีถัดไป

ข้อ 12. หน้าที่ของหน่วยจัดเก็บ

เมื่อหน่วยงานต่าง ๆ นำแบบแสดงรายการและภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่ายมาชำระ ให้ดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินตามพิธีการ ประเภท "ภาษีการค้า" และส่งแบบแสดงรายการภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่าย ไปยังกองภาษีการค้าหรือจังหวัด แล้วแต่กรณีตามระเบียบ

ข้อ 13. หน้าที่ของกองภาษีการค้าและจังหวัด

เมื่อได้รับแบบแสดงรายการภาษีการค้า ๗ ที่จ่าย จากหน่วยจัดเก็บภาษีอากร ให้ลงทะเบียนและตรวจความถูกต้องของการคำนวณแล้วเก็บเข้าพิมพ์เรียงตามลำดับเลขที่ ถ้าเป็นผู้ประกอบการค้าที่มีสถานการค้าอยู่ในเขตจังหวัดอื่น ให้รายงานแจ้งข้อมูลการเสียภาษีให้จังหวัดนั้น ๆ ทราบตามระเบียบ

ข้อ 14. การรายงานการรับแบบและจำนวนภาษี

เมื่อสิ้นเดือนให้กองภาษีการค้าและจังหวัด ทำรายงานการรับแบบแสดงรายการภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่ายและจำนวนภาษี ทั้งกรณีหักภาษีนำส่งและกรณีหักภาษี

ไว้ในฎีกาเบิกเงิน ส่งกองวิชาการ กรมสรรพากร ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป
สำหรับจังหวัดให้สำเนาส่งสรรพากรเขตด้วย

ข้อ 15. ความรับผิดชอบของผู้จ่ายเงิน

ผู้จ่ายเงินมิได้หักและนำเงินส่ง หรือได้หักและนำเงินส่งแล้ว
แต่ไม่ครบจำนวนที่ถูกต้อง ผู้จ่ายเงินต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ประกอบการค้าในการเสียภาษี
ตามจำนวนภาษีที่มีได้หักและนำส่ง หรือตามจำนวนที่ขาดไปแล้วแก่กรณี

ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้หักภาษีไว้แล้ว ให้ผู้ประกอบการค้าพันความรับผิดชอบที่จะ
ต้องชำระภาษีเท่าจำนวนที่ผู้จ่ายเงินได้หักไว้แล้ว และให้ผู้จ่ายเงินรับผิดชอบชำระภาษี
จำนวนนั้นแต่ฝ่ายเดียว

ผู้จ่ายเงินซึ่งมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย หากไม่นำเงินภาษีที่ตนมีหน้าที่หัก
ส่งอำเภอกภายในกำหนดเวลาตามข้อ 9 ต้องรับผิดชอบเสียเงินเพิ่มตามมาตรา 27 แห่ง
ประมวลรัษฎากร

ผู้จ่ายเงินซึ่งมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย หากไม่นำเงินภาษีที่ตนมีหน้าที่หักไปส่ง
และยื่นแบบแสดงรายการต่ออำเภอกภายในกำหนด เว้นแต่เหตุผลวิสัยต้องรับผิดชอบทางอาญา
ถูกปรับไม่เกิน 2,000 บาท ด้วย

สั่ง ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2520

(ลงชื่อ) นกุล ประจวบเหมาะ
(นาย นกุล ประจวบเหมาะ)
อธิบดีกรมสรรพากร

ประมวลรัษฎากร
ส่วนที่ 2

การเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดา

มาตรา 40 เงินได้พึงประเมินนั้น คือเงินได้ประเภทต่อไปนี้

"(1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างออกให้เป็นการให้เงินได้หรือภาษีอากรอื่น เงินที่นายจ้างชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

(2) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้ออกให้เป็นการให้เงินได้หรือภาษีอากรอื่น เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าหน้าที่หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว"

อา

(3) เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การฉีกสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

(ค) การฉีกสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น

โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

ในกรณี (ก) ถ้าเจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้มีเงินได้แสดงเงินได้

ทำไปไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินได้นั้น ตามจำนวนเงินที่ทรัพย์สินนั้นสมควรให้เข้าได้ตามปกติ และให้ถือว่าจำนวนเงินที่ประเมินนี้เป็นเงินใช้หนี้เงินของผู้มีเงินได้ ในกรณีนี้ จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามส่วน 2 หมวด 2 ลักษณะ 2 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณี (ข) และ (ค) ให้ถือว่าเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้วแต่วันทำสัญญาจนถึงวันเลิกสัญญาทั้งสิ้น เป็นเงินได้พึงประเมินของปีที่มีการเลิกสัญญานั้น

(4) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่นซึ่งจะไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

(5) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

(6) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (7) แล้ว

อาา

มาตรา 42 เงินได้พึงประเมินประเภทต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(1) ค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงเดินทางตามอัตราที่รัฐบาลกำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยอัตราค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงเดินทาง

(2) เงินได้จากการขาย หรือส่วนลดจากการซื้ออกรแสตมป์หรือแสตมป์ไปรษณียากรของรัฐบาล

(3) เบี้ยประชุมกรรมการหรือกรรมการหรือคำสอน คำคุมสอบที่ทางราชการหรือสถานศึกษาของทางราชการจ่ายให้

(4) การขายทรัพย์สินอันเป็นมรดก หรือการขายทรัพย์สินซึ่งทรัพย์สินนั้นได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติ

รัฐมนตรี

(5) เงินได้ที่ได้รับจากการอุปการะ โดยหน้าที่ธรรมเนียมจรรยา เงินที่ได้รับจากการรับมรดก หรือจากการให้โดยเสนหาเนื่องในพิธี หรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี

(6) รางวัลเพื่อการศึกษาหรือค้นคว้าในวิทยาการ รางวัลสลากกินแบ่ง หรือสลากออมสินรัฐบาล รางวัลที่ทางราชการจ่ายให้ในการประกวดหรือแข่งขันซึ่งผู้รับมิได้มีอาชีพในการประกวดหรือแข่งขัน หรือสนับสนุนรางวัลที่ทางราชการจ่ายให้เพื่อประโยชน์ในการปราบปรามการกระทำความผิด

(7) บ้านญาติพิเศษ บ้านหญิงพิเศษ บ้านญาติทวด หรือบ้านหญิงทวด

(8) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด เงินที่ได้จากการประกันภัย หรือการฉ้อโกงธุรกิจสงเคราะห์

(9) เงินส่วนแบ่งกำไรจากห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีหุ้นบุคคล และเงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา 40 (4) (ข) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ซึ่งได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา

(10) เงินได้ที่ได้รับจากกองมรดก ซึ่งต้องเสียภาษีตามความในมาตรา 57 หรือ

(11) เงินได้ตามที่จะได้กำหนดยกเว้นโดยกระทรวง"

"(12) รางวัลสลากบำรุงกาชาดไทย เงินได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลากบำรุงกาชาดไทย"

(13) ดอกเบี้ยที่ได้รับตามมาตรา 4 ทศ

"มาตรา 50 ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 เสียภาษีเงินได้ไว้ทุกราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินวิธีดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) และ (2) ให้คูณเงินได้พึงประเมินที่จ่ายด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย เพื่อให้ได้จำนวนเงินเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี แล้วคำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา 48 เป็นเงินภาษีทั้งสิ้นเท่าใดให้หารด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใด ให้หักเป็นเงินภาษีไว้เท่านั้น

ถ้าการหารด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่ายตามความในวรรคก่อนไม่ลงตัว
เหลือเศษเท่าใดให้เพิ่มเงินเท่าจำนวนที่เหลือ เศษนั้นรวมเข้ากับเงินภาษีที่จะต้องหักไว้
ครั้งสุดท้ายในปีนั้น เพื่อให้ยอดเงินภาษีที่หักรวมทั้งปี เท่ากับจำนวนภาษีที่จะต้องเสียทั้งปี
ฯลฯ

(2) ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินตามมาตรา 51 เป็นรัฐบาล องค์การของรัฐบาล
เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งจ่ายเงินได้พึงประเมิน
ตามมาตรา 40 (5) (6) (7) หรือ (8) ให้กับผู้รับรายหนึ่ง ๆ มีจำนวน รวมทั้งสิ้น
ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป แม้การจ่ายนั้นจะจ่ายครั้งหนึ่ง ไม่ถึง 10,000 บาท
ก็คิดให้คำนวณหักในอัตราพันละ 3 บาท แต่เฉพาะเงินได้ในกาประกวดหรือแข่งขัน
ให้คำนวณหักในอัตราภาษีเงินได้

ฯลฯ

"มาตรา 52 บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลซึ่งมีหน้าที่
หักภาษีเงินได้ตามมาตรา 50 ต้องนำเงินภาษีที่ตนมีหน้าที่ต้องหักไปส่ง ณ ที่ว่าการ
อำเภอภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่จ่ายเงิน ไม่ว่าตนจะได้หักภาษีไว้แล้วหรือไม่"

ฯลฯ

"มาตรา 53 ในกรณีที่รัฐบาลหรือองค์การรัฐบาลเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน
ตามมาตรา 40 ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้จ่ายเงินที่จะตรวจสอบให้แน่ว่าจำนวนเงิน
ภาษีที่จะต้องหักตามมาตรา 50 นั้น ได้คำนวณและจัดไว้ในฎีกาเบิกเงินก็ให้เจ้าพนักงาน
ผู้จ่ายเงินปฏิบัติตามมาตรา 50 มาตรา 52 และมาตรา 59 โดยอนุโลม"

"มาตรา 54 ถ้าผู้จ่ายเงินตามมาตรา 50 และมาตรา 53 มิได้หักและนำเงินส่ง
หรือได้หักและนำเงินส่งแล้วแต่ไม่ครบจำนวนที่ถูกต้อง ผู้จ่ายเงินต้องรับผิดชอบกับผู้มีเงินได้
ในการเสียภาษีที่ต้องชำระตามจำนวนเงินภาษีที่มิได้หักและนำส่งหรือตามจำนวนที่ขาดไป
แล้วแต่กรณี"

ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้หักเงินภาษีไว้ตามมาตรา 50 หรือมาตรา 53 แล้ว

ให้ผู้มีเงินได้ซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องชำระเงินภาษี เท่าจำนวนที่ผู้จ่ายเงิน
ได้หักไว้แล้วนั้น และให้ผู้จ่ายเงินรับผิดชอบชำระเงินภาษีจำนวนนั้นแต่ฝ่ายเดียว"

๑๘๓

"มาตรา 56 ให้บุคคลทุกคนเว้นแต่ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้
ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตน
ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วพร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี
ตามแบบที่อธิบดีกำหนดคือเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ถ้าบุคคลผู้นั้น

- (1) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว
เกินกว่า 5,000 บาท
- (2) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว
เฉพาะตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวกันเกินกว่า 6,250 บาท
- (3) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เกินกว่า
10,000 บาท หรือ
- (4) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เฉพาะ
ตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวเกินกว่า 12,500 บาท"

๑๘๔

"มาตรา 58 ภายในเดือนมกราคมทุก ๆ ปี

(1) ให้หัวหน้าส่วนราชการในกระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วนราชการ
ตามท้องที่ หรือองค์การรัฐบาล ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดไปยังเจ้าพนักงาน
ประเมินแสดงรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แต่ถ้าอธิบดีเห็นสมควร
จะยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติก็ได้

(2) ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่หักภาษี
เงินได้ตามมาตรา 50 ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดคือเจ้าพนักงานประเมินแสดง
รายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) (2) และ (4)"

มาตรา 59 พร้อมกับการนำเงินภาษีส่งตามมาตรา 52 ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดแสดงการหักภาษีเป็นรายตัว ผู้มีเงินได้พึงประเมิน

"มาตรา 60 เพื่อประโยชน์แห่งการคำนวณยอดเงินได้พึงประเมินของผู้ต้องเสียภาษี ให้ถือว่าเงินภาษีที่หักและนำส่งตามความในมาตรา 50 มาตรา 52 และ มาตรา 53 เป็นเงินได้พึงประเมินที่ผู้ต้องเสียภาษีได้รับ ส่วนจำนวนเงินภาษีที่หัก และ นำส่งไว้ นั้น ให้ถือเป็นเครดิตของผู้ต้องเสียภาษีในการคำนวณภาษี"

๖๘๖

"มาตรา 69 ทวิ ภายใต้มันบังคับมาตรา 70 ถ้ารัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เป็นผู้จ่ายเงินได้พึง ประเมินตามมาตรา 40 ให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใด ให้คำนวณหักภาษีเงินได้ ๗ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๑ ภาษีที่หักไว้ นี้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้ของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนของนิติบุคคลตามรอบระยะเวลาบัญชีที่หักไว้ นั้น ในการนี้ ให้นำ มาตรา 52 มาตรา 53 มาตรา 54 มาตรา 58 และมาตรา 59 มาใช้บังคับโดย อนุโลม"

การเสียภาษีเงินได้

หลักการหักเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามปกติหักเก็บเป็นรายปีภาษี โดยผู้มีเงินได้จะเสียภาษีภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปจากปีที่มีเงินพึงประเมิน มีบาง กรณีที่ประมวลรัษฎากรได้กำหนดเวลาของภาษีเงินได้ไว้เป็นพิเศษ กล่าวโดยสรุป อาจแยกพิจารณาการเสียภาษีเงินได้เป็น 4 กรณี คือ

1. เสียโดยถูกหักไว้ ๗ ที่จ่าย (Withholding taxat sources)
2. เสียก่อนถึงกำหนดเวลายื่นรายการเงินได้
3. เสียเมื่อถึงกำหนดเวลาการยื่นรายการเงินได้
4. เสียเมื่อเจ้าพนักงานประเมินเรียกเก็บ

ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย หมายถึง ภาษีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีหน้าที่ต้อง
คำนวณหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน แล้วนำส่งกรมสรรพากรภายใน
เวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะได้หักไว้แล้วหรือไม่ก็ตาม

ลักษณะของภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย

1. ภาษีหักไว้ ณ ที่จ่ายให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของผู้ถูกหัก (ผู้มีเงินได้)
2. ภาษีหักไว้ ณ ที่จ่าย ให้ถือเป็นยอดที่หักออกจากภาษีที่ผู้มีเงินได้จะต้องเสีย

เมื่อสิ้นปีได้

ตัวอย่าง เงินเดือน 5,000 บาท หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 500 บาท
เหลือจ่ายให้ลูกจ้าง 500 บาท
ถือว่าเรามีเงินได้พึงประเมิน 5,000 บาท

ประโยชน์ของภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

1. ช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้มีเงินได้ที่ไม่ต้องหักเงินภาษีก้อนใหญ่มาเสีย
2. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเป็น เครื่องมือที่ทำให้เงินเข้าท้องพระคลังตลอดปี
3. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ใช้เป็น เครื่องมือป้องกันการหลีกเลี่ยงการเสียภาษี

ตอนสิ้นปี

อัตราภาษีบุคคลธรรมดา เงินได้สุทธิคือผ่านค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายแล้ว

เงินได้สุทธิส่วนที่ไม่เกิน	20,000 บาท				เสีย 7 %
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	20,000 บาท	แต่ไม่เกิน	50,000 บาท		เสีย 10%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	50,000 บาท	แต่ไม่เกิน	90,000 บาท		เสีย 13%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	90,000 บาท	แต่ไม่เกิน	140,000 บาท		เสีย 17%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	140,000 บาท	แต่ไม่เกิน	200,000 บาท		เสีย 22%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	200,000 บาท	แต่ไม่เกิน	270,000 บาท		เสีย 30%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	270,000 บาท	แต่ไม่เกิน	350,000 บาท		เสีย 40%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	350,000 บาท	แต่ไม่เกิน	500,000 บาท		เสีย 50%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	500,000 บาท	แต่ไม่เกิน	700,000 บาท		เสีย 55%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	700,000 บาท	แต่ไม่เกิน	1,000,000 บาท		เสีย 60%
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน	1,000,000 บาท				65%
เงินได้สุทธิ	1,000,000 บาท	เสียภาษี	7 - 60%	รวม	449,300

หมายเหตุ.- มีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามแก้ไขเพิ่มเติมของประมวลรัษฎากร กรมสรรพากร

วิธีการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย มี 2 กรณี คือ

1. กรณีจ่ายเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 และที่ 2
2. ไม่ว่าผู้จ่ายเป็นใคร ให้คูณเงินได้พึงประเมินที่จ่ายด้วยจำนวนคร่าวที่จะต้องจ่าย เพื่อให้ได้จำนวนเงิน สนิ่หนึ่งว่าได้จ่ายหนึ่งปี แล้วคำนวณภาษีตาม สูตรวิธีที่ 1 วิธีเดียว ได้ภาษีเป็นเงินทั้งสิ้นเท่าไรให้หารด้วยจำนวนคร่าวที่จะต้องจ่ายนั้น ได้ผลลัพธ์เป็นจำนวนเงินเท่าไรให้หักเป็นเงินภาษีไว้เท่านั้น

ถ้าวหารด้วยจำนวนที่จะต้องจ่ายไม่ลงตัว เหลือเศษเท่าไร ให้ เพิ่มเงินเข้าด้วยจำนวนที่เหลือเศษเท่าไร รวมเข้าเป็นเงินภาษีที่จะต้อง หักไว้ครั้งสุดท้าย ณ ที่นั้น เพื่อให้ยอดเงินรวมทั้งปี = จำนวนภาษีที่จะต้องเสียทั้งปี

จำนวนคร่าวคิดทั้งปี โดยไม่คำนึงว่าจะจ่ายครบถ้วนทุกครั้งหรือไม่

ตัวอย่าง นาย ก. ทำงานเป็นพนักงานบัญชีแห่งหนึ่ง ได้เงินเดือน ๆ ละ 3,000 บาท มีภรรยา 1 คน บุตรผู้เยาว์ 1 คน ถ้าท่านเป็นสมุห์บัญชี จะทำการคำนวณหักภาษีนาย ก. ไว้เดือนละเท่าไร

เงินได้พึงประเมินทั้งปี	$3,000 \times 12 =$	<u>36,000</u>
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่าย 30% แต่ไม่เกิน 30,000		<u>10,800</u>
		25,200
<u>หัก</u> ค่าลดหย่อนตัวเอง		<u>10,000</u>
		15,200
	ภรรยา	<u>10,000</u>
		5,200
	บุตร	<u>5,000</u>
เหลือเงินสุทธิที่จะต้องเสียภาษี		<u><u>200</u></u>
เงินได้ 200 บาท เสียภาษี 7%	$=$	14 บาท ทั้งปี
∴ ถูกหักไว้เดือนละ $\frac{14}{12}$	$=$	1.16 บาท เศษ .08
	เศษ .08	ต้องนำไปรวมเสียกับเดือนสุดท้าย
เดือนมกราคม - พฤศจิกายน หักเดือนละ	$=$	1.16 บาท
เดือนธันวาคม $1.16 + .08$	$=$	1.24 บาท

ตัวอย่างที่ 2 นาย ข. คนโสด เริ่มเข้าทำงานเป็นลูกจ้างบริษัทแห่งหนึ่ง ได้รับเงินเดือนเดือนละ 5,000 บาท นายจ้างจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นเงินเท่าไร

รายได้ตลอดปี	$5,000 \times 12$	60,000 บาท
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่าย 30% แต่ไม่เกิน 30,000		<u>18,000</u>
		42,000
<u>หัก</u> ค่าลดหย่อนตัวเอง		<u>10,000</u>
∴ เงินได้สุทธิที่จะต้องเสียภาษี		<u><u>32,000</u></u>

รายได้ 20,000 เสียภาษี 7%	= 1,400
รายได้ 12,000 (32,000 - 20,000) เสียภาษี 10%	= <u>1,200</u>
ภาษีที่จะต้องเสียทั้งปี	<u>2,600</u>
มกราคม - พฤศจิกายน เสียเดือนละ $\frac{2,600}{12}$	= 216.66
หัก ณ ที่จ่ายเดือนละ	= 216.66
เดือนธันวาคมเสีย	216.66 + .08 = 216.74

เงินประเภทที่ 1 ไม่ต้องคำนวณวิธีที่ 2

วิธีคำนวณภาษี

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้ โดยทั่ว ๆ ไปมี 2 วิธี คือ

1. คำนวณหาเงินได้สุทธิ เมื่อกำหนดได้แล้ว จึงให้นำเงินได้สุทธินั้นไปคำนวณภาษีตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตรา เงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งในการคำนวณหารายได้สุทธินั้น ให้นำเงินได้ทั้งประเมินหักด้วยค่าใช้จ่าย หัก ด้วยค่าลดหย่อน เขียนเป็นสูตรดังนี้

$$\begin{array}{r} \text{เงินได้ทั้งประเมิน} \\ \text{หัก} \quad \underline{\underline{\text{ค่าใช้จ่าย}}}} \\ \text{xxxxx} \\ \text{หัก} \quad \underline{\underline{\text{ค่าลดหย่อน}}} \\ \text{เงินได้สุทธิ} \end{array}$$

2. คำนวณหา T ที่จะต้องเสีย โดยให้นำเงินได้ทั้งประเมินทั้งหมดมาคำนวณ T ในอัตรา 0.5% ผลที่ได้จะเป็นจำนวน T ที่จะต้องเสีย ซึ่งเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{เงินได้ทั้งประเมิน} \times \frac{0.5}{100} = \text{ภาษี}$$